

Ech soen Iech villmools Merci fir d'Opmierksamkeet.

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools dem Här Rapporteur Dan Kersch.

An als éischte Riedner ass den honorabelen Här Marc Spautz agedroen. Här Spautz, Dir hutt d'Wuert.

Discussion générale

M. Marc Spautz (CSV) | Merci, Här President. Den Ausféierunge vum Här Rapporteur ass näischt méi oder bal näischt bäizefügen. En ass scho bal esou gutt wéi dee Rapporteur, deen et virdru fénnefmol gemaach huet. Et weess een eebe just gläich net méi, wie wien ass, well se hu jo elo puermol ënnerwee gedréint. Mee mir ginn op alle Fall d'Zoustëmmung als CSV. Merci.

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Här Spautz. An da ginn ech d'Wuert weider un déi honorabel Madamm Carole Hartmann.

Mme Carole Hartmann (DP) | Merci, Här President. Ech schléisse mech mengem Virriedner un. Ech soen dem Rapporteur Merci a ginn den Accord vun der Demokratescher Partei.

Une voix | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Madamm Hartmann. An d'Wuert ass elo fir d'Madamm Djuna Bernard.

Mme Djuna Bernard (déi gréng) | Och ech soe villmools Merci fir den exzellente Rapport an ech ginn heimadde den Accord vun der grénger Fraktioun.

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools. An dann ass et um Här Fernand Kartheiser.

M. Fernand Kartheiser (ADR) | Ech hunn näischt Originelles bäizefügen, Här President. Dem Här Kersch e grouse Merci an och eisen Accord.

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Här Kartheiser. An dann ass et un der Madamm Myriam Cecchetti.

Mme Myriam Cecchetti (déi Lénk) | Jo, ech hunn och näischt bäizefügen. Mir hunn déi sechs aner Verlängerunge gestëmmt, mir wäerten déi hei och matstëmmen. Merci.

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Madamm Cecchetti.

D'Regierung huet d'Wuert, den Här Aarbechtsminister Georges Engel.

Prise de position du Gouvernement

M. Georges Engel, Ministre du Travail, de l'Emploi et de l'Économie sociale et solidaire | Jo, merci dem Rapporteur. Merci alle Riedner. Deem ass näischt bäizefügen. Et ass eng Verlängerung bis den 23. Juli, an demat, mengen ech, ass alles gesot. Merci.

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools, Här Engel.

Mir kommen elo zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 7990. Den Text steet am Document parlementaire 7990³.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 7990 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmmen fänkt un. Da komme mer elo zum Vote par procuration. De Vott ass ofgeschloss.

An de Projet de loi ass mat 58 Jo-Stëmmen, kenger Nee-Stëmm a kenger Abstentioun ugeholl.

Ont voté oui : Mmes Diane Aehm, Nancy Arendt épouse Kemp (par M. Félix Eischen), MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles (par M. Max Hengel), Léon Gloden (par M. Jean-Marie Halsdorf), Jean-Marie Halsdorf, Mme Martine Hansen, MM. Max Hengel, Aly Kaes, Marc Lies, Georges Mischo, Mme Octavie Modert (par

M. Jean-Paul Schaaf), M. Laurent Mosar, Mme Viviane Reding, MM. Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Serge Wilmes (par M. Georges Mischo), Claude Wiseler (par Mme Martine Hansen) et Michel Wolter ;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusti Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff, Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana (par Mme Cécile Hemmen), Mmes Tess Burton, Francine Cloesener (par Mme Tess Burton), MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Mme Cécile Hemmen, M. Dan Kersch, Mme Lydia Mutsch et M. Carlo Weber ;

Mme Semiray Ahmedova (par Mme Josée Lorsché), M. François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary (par Mme Djuna Bernard), M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché, M. Charles Margue et Mme Jessie Thill ;

MM. Jeff Engelen (par M. Fred Keup), Fernand Kartheiser, Fred Keup et Roy Reding (par M. Fernand Kartheiser) ;

Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Et ass also esou decidéiert.

7. 7988 – Projet de loi instaurant une compensation financière permettant la réduction temporaire du prix de vente de certains produits pétroliers

Da komme mer elo bei de Projet de loi 7988, eng temporaire Indemnitéit op de Präisser vu verschidene Pétrolsproduiten. D'Riedezäit ass nom Basismodell festgeluecht. Et huet sech schonn ageschriwwen: d'Madamm Josée Lorsché. An de Rapporteur vun dësem Projet de loi, den honorabelen Här Gilles Baum, kritt d'Wuert.

(Interruption)

Här Baum, mir si beim Projet de loi 7988 an do sidd Dir Rapporteur.

(Brouhaha)

M. Gilles Baum (DP), rapporteur | 7988, solle mer deen elo huelen?

(Brouhaha)

M. Fernand Etgen, Président | Deen aneren ass dee vun der Sécurité sociale. Dee sollte mer duerno huelen an deen heiten elo, dee vum Finanzminister.

Rapport de la Commission spéciale « Tripartite »

M. Gilles Baum (DP), rapporteur | Kee Problem, mir maachen dat hei. Mir kucken, dass mer hei duerch de Programm kommen. Kolleeginnen a Kolleegen, Här President, de Projet de loi, deen ech Iech de Mëtteg virstellen, huet als Zil, eng vun de Mesurë vum Solidaritéitspak ëmzesetzen, deen d'Regierung zesumme mat de Sozialpartner den 31. Mäerz ënnerschriwwen huet.

Et ass méi oft schonn ugeklongen: Zanter dem Ausbroch vum Krich an der Ukrain sinn d'Energiepräisser ganz, ganz staark geklommen, net nëmme fir d'Privatstéit, mee och fir eis Betriber an och fir eis Landwirtschaft. Duerfir gouf am Accord vun der Tripartite festgehalen, dass de Staat 7,5 Cent de Liter um Sprittpräis iwwerhëlt an esou d'Kafkraaft vun de Leit erhéicht an d'Käschte vun de Betriber dréckt.

Zanter dem 13. Abrëll iwwerhëlt de Staat jo scho 7,5 Cent de Liter um Bensinn an um Diesel, deen op den

Tankstelle verkaaft gëtt. Dës Mesure konnt duerch e Règlement grand-ducal ëmgesat ginn. Fir awer och de Präis vum Masutt a vum Spritt, deen an der Industrie, am Commerce an an der Landwirtschaft benotzt gëtt, erofzesetzen, brauche mir dat heite Gesetz, iwwert dat mir haut wäerten ofstëmmen.

Dës Mesurë sinn och zäitlech begrenzt. D'Reduktioun um Spritt fir industriell a kommerziell Zwecker, awer och fir d'Landwirtschaft, de Gaardebau, d'Fëscherei, d'Forstwirtschaft an och bei eise Wënzer gëllt bis den 31. Juli vun dësem Joer. D'Reduktioun um Masutt, fir ze hëtzten doheem, gëllt bis den 31. Dezember vun dësem Joer. Dat erlaabt deene Stéit, déi scho virum Akraafttriede vun dëser Mesure hiren Tank gefëllt hunn, dëst nach eemol virum nächste Wanter ze maachen an dann och esou an de Genoss vun dëser Reduktioun kënnen ze kommen.

Här President, wéi fonctionéiert d'Ëmsetzung vun dëser Mesure? Et ass esou, dass de Staat dës Bähëllef vu 7,5 Cent de Liter de concernéierte Pétroliere virstreckt, an zwar gëtt d'Moyenne geholl vun deene leschte Joren. An dovunner ginn 90 % pro Mount vun de leschte Jore gekuckt an dann och am Viraus bezuelt. Dat heescht, d'Pétroliere mussen net am Viraus bezuelen, si brauchen och net op de Remboursement vum Staat ze waarden. D'Pétroliere kënnen also déi Reduktioun direkt un d'Ennkonsumente weiderginn. Dat ass eng einfach, dat ass eng onbürokratesch Approche, déi och liicht ze kontrolléieren ass.

De Staat rechnet domadder, dass dës Mesure wäert mat 12 Milliounen Euro zu Buch schloen. Wat d'Leit dobaussen natierlech interesséiert, ass och, wéini dass dës Reduktioun elo fir si Kraaft trëtt. D'Mesurë vun dësem Gesetz wäerten den éischte Méinden no der Publikatioun vum Gesetz am Mémorial a Kraaft trieden.

Duerfir, dass alles esou séier konnt ëmgesat ginn, géif ech gären alle Concernéierten, déi un dësem Projet matgeschafft hunn an och derfir gesuergt hunn, dass mer schonn haut kënnen driwwer ofstëmmen, e ganz, ganz grouse Merci soen.

An där kuerzer Zäit krute mer zwee Avisen eran, an zwar vun der Chambre de Commerce a vun der Chambre des Métiers. Déi Avisen waren duerchweegs positiv, well et natierlech d'Betriber sinn, déi haaptsächlech vun dëser Mesure, niewent de Stéit natierlech, wäerte profitéieren.

De Staatsrot huet och ganz, ganz séier en Avis geschriwwen. A wéi ech de Moien an der Kommissioun gesot hunn: Ech hu seelen en Avis gesinn, an deem esou wéineg beanstant gouf wéi grad bei dësem Projet.

Dëst gesot, ginn ech den Accord vun der Demokratescher Partei an ech soen Iech alleguete Merci, dass Der nogelauschtert hutt.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools dem Här Rapporteur Gilles Baum.

An als éischte Riedner ass déi honorabel Madamm Josée Lorsché agedroen.

(Interruption)

Pardon, den Här Gilles Roth.

Mme Josée Lorsché (déi gréng) | Ech géif mengen, et ass en Oubli.

M. Fernand Etgen, Président | Et klappt net alles.

(Hilarité)

Discussion générale

M. Gilles Roth (CSV) | Och mir, Här President, fanne erëm eng Kéier de Wee zueneen.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, ech soe fir d'éischt dem Gilles Baum Merci fir säi ganz gudden

schrëftlechen a mëndleche Rapport. D'CSV wäert dës Gesetjesprojet matstëmme, well mir gesinn dës Gesetjesprojet eigentlech zesumme mat dem Règlement grand-ducal, deen och op dem Spritt déi vum Staat aus garantéiert Verminderung vu 7,5 Cent virgesäit.

Mir stëmme dat mat aus engem ganz bestëmmte Grond. Fischens hate mer dat schonns gefuerdert, wéi mer eng Rei vu konkrete Propose virgeluecht hate virun zwee Méint am Numm vun der CSV, wéi een de Leit kéint méi no kommen um Niveau vun der Energiepräisdeierecht.

En zweete Punkt ass deen, an dat ass de fundamentale Gedanken hannendrun: Wa Rostoffpräisser, ob dat Spritt ass, ob dat Heizungsasutt ass, ouni Weideres scho méi deier sinn, da si mir der Meenung, dass de Staat net nach zousätzlech soll drop verdéngen, zum Beispill op der TVA, oder zousätzlech mat den Taxen déi Rostoffpräisser méi deier maachen.

An do ënnerscheede mir eis och als Chrëschtlech-Sozial Vollekspartei fundamental vun deenen Aussoen, déi mech awer e bësse frappéiert hunn. Si ass elo net heibannen, mee de Moien huet d'Madamm Nathalie Oberweis, där hire Papp bei eis an der CSV war an déi ech awer, ...

(Brouhaha et interruption par Mme Myriam Cecchetti)

... jo, déi ech awer ganz schätzen als Deputéiert, mee mat där hirer Meenung ech hei net averstane sinn, geschwat – an ech hu mer dat notéiert – vun engem „kriminellen Tankrabatt“. Also fir eis ass dat hei kee kriminellen Tankrabatt, fir d'Leit steierlech ze entlaaschten!

An ech soen och riichter aus: Mir sinn och ënnerschiddlecher Meenung hei, woubäi ech awer d'Logik vun deene Grénge ka verstoen, wou den Här Bausch gesot huet, als Vizepremier – an et ass dat, wou ech mer awer e bësse Froe stellen – vun enger Koalitioun, déi gedroen ass duerch 31 Leit, dat wier fir déi gréng „sënnlos“. Ech widderehuelen nach eng Kéier: sënnlos! An dat huet en net an engem Privatgespräch gesot, mee dat huet en op den Ondé vun RTL gesot.

M. François Benoy (déi gréng) | Da musst Der och de Rescht soen, wat e gesot huet!

M. Gilles Roth (CSV) | Also ech sinn elo 22 Joer Buergermeeschter, an enger Koalitioun emol eng Kéier mat siwe géint sechs, mat enger Koalitioun emol néng géint véier. Ech géif et net ganz appreciéieren, wann den éischte Schäfte vun der Gemeng Mamer, nodeems eppes zréckbehalte gi wier, dann ëffentlech géif deklaréieren: „Ma dat ass dem Här Roth seng Meenung, ech fannen dat sënnlos.“ Dat géif ech net an engem gudden Koalitiounsfriden fannen. An ech mengen, ech géif et och net an der Stad ... D'Madamm Polfer, déi schonns laang derbäi ass, géif et och net gutt fannen, wa si sech op eemol an enger Situatioun géif ermënnen, wou den Här Wilmes als éischte Schäfte vun der Stad Lëtzebuerg oder den Här Mosar am Numm vum Schäferot, gedroe vun enger DP/CSV-Majoritéit, géif soen: „Ech fannen déi Moossnam do sënnlos.“

Une voix | Dat kann dach net stëmme!

M. Gilles Roth (CSV) | Ech géif soen, da géif d'Madamm Polfer soen, ...

(Brouhaha et hilarité)

... da géif d'Madamm Polfer soen: „Serge a Laury, ech kann Iech gutt brauchen, mee dat do kann net sinn!“

(Hilarité)

M. Laurent Mosar (CSV) | An dann hätt d'Madamm Polfer Recht, Här Roth.

M. Sven Clement (Piraten) | Wéi geet dat?

M. Gilles Roth (CSV) | An ech mengen, dass d'Madamm Polfer do net Onrecht hätt. Bon, déi koalitiounsinternen Gespräicher zwëschen Blo-Rout-Gréng kommentéiere mir net weider. Jiddefalls stëmme mir dat hei.

A mir fannen et och eng Entlaaschtung, net nëmme vis-à-vis vun de Leit, déi Spritt tanken. Well et ass net jiddwereen, deen d'Chance huet, direkt no bei senger Aarbechtsplaz ze wunnen. Et ass och net jiddwereen, deen d'Chance huet, gereegelt Aarbechtszäiten ze hunn. An et ass och net jiddwereen, dee ka bei Nuetschichten ... An den Här Kaes erënnt mech ëmmer drun, dass net nëmme deen aus dem Süde bei den CHL firt, mee dass och deen aus dem Norden, a virun allem déi Leit aus dem Norden, aus der ländlecher Regioun, wäit musse fueren, fir op ongereegelt Aarbechtszäiten ze fueren. Dass déi gesot kréien: „Et ass sënnlos, dass Dir beim Spritt entlaascht gitt an dësen Zäiten“ ...!

M. Aly Kaes (CSV) | Très bien!

M. Gilles Roth (CSV) | Duerfir hu mir och, Dir Damm an Dir Hären, als CSV derfir plädéiert, dass een zousätzlech zu der Reduktioun vun den Akzisen, zu der TVA op de Minimum, deen europäesch méiglech ass – duerfir hu mir och ganz kloer derfir plädéiert –, änlech wéi dat an aneren Noperschaftsstaaten ass, zum Beispill an Däitschland, och sollt erëm driwwer nodenken, fir d'Kilometerpauschal um Niveau vun de Steieren anzeféieren.

An dat selwecht zielt fir eis um Niveau vum Masutt. Et sinn 59.000 Stéit hei am Land, déi nach mat Masutt hëtzen! An déi kënnen net vun haut op muer ëmrüsten an déi hunn och net déi finanziell Mëttele, fir vun haut op muer ëmzerüsten an op aner Energiequellen zréckzegräifen.

An ech soen och ganz kloer: An dësem Fall hätte mir kee Problem gehat, wann de Staat amplaz op déi 7,5 Cent op 16 Cent verzicht hätt, well dat nämlech de Maximum ass, dee gemääss der europäescher Reeglung méiglech gewiescht wier. Mir hätten och kee Problem gehat, dat matzestëmme. A fir eis ass dat keng Politik vun der Strenz, mee et ass eng Politik vum Pragmatismus, et ass eng Politik vun der Rason an et ass eng Politik, déi sech an eisen Aen opdrängt, besonnesch an Zäite vun ugespaanten Energiepräisser an och an Zäiten, an deenen d'Leit souwiso schonns Problemer hunn, um Enn vum Mount d'Enner zesummenzékriien.

Dat Eenzegt, an ech schléissen domadder of, Här President, wat mir net wëllen – an duerfir och déi 16 Cent, wou mer kee Problem dermat gehat hätten –, dat ass, dass mer elo mat allen Efforten den Tanktourismus zu Lëtzebuerg erofsetzen. Den Tanktourismus zu Lëtzebuerg erofzesetzen, dat heescht och onweigerlech, op déi Milliard, déi mer alljoers am Budget hunn, zumindest zum Deel ze verzichten. Dat muss een och einfach kloer soen, an d'Madamm Finanzministesch weess dat am beschten.

Ech hoffe just, dass mer keen Tanktourismus à l'envers kréien, dass net d'Lëtzebuurger herno an Däitschland, an d'Belsch oder a Frankräich tanke ginn, well et do méi bëlle ass, well dann, mengen ech, da wier déi Moossnam kontraproduktiv.

Mee mir ginn Iech eist Wuert, mir stëmme dës Gesetjesprojet mat.

Une voix | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools, Här Roth. An dann ass et elo un dem Här Yves Cruchten. Hie war och net hei ageschriwwen.

M. Yves Cruchten (LSAP) | Merci, Här President. Och ganz kuerz. Ech soen dem Här Baum villmools Merci

fir säi Rapport an och déi séier Aarbecht, déi mer do zesummen an der Kommissioun gemaach hunn. Selbstverständlech gi mer den Accord zu deem Projet de loi. Ech wëll awer soen, dass mer, och wa mer haut just deen dote Volet ofstëmme, dat awer als e Gesamtpak gesinn. Et ass eng vu ville Mesuren an et soll ee se och duerfir net just aleng kucken.

A mir mierke jo eigentlech an deenen Debatten, déi mer hei scho gefouert hunn – den Här Roth weess et nach am beschten –, wéi mer iwwert d'Energiepräisser diskutéiert hunn am Januar, am Februar an och duerno, wéi d'Sozialpartner zesummekomm sinn, do ass et jo ëmmer ëm déi selwecht Fro gaangen: Wéi kréie mer de Leit am beschte séier an onkomplizéiert gehollef, mee am selwechte Moment awer och cibléiert a sozial gerecht? An et ass net ëmmer einfach!

Duerfir si mir der Meenung, dass mir dat heiten och net elo als Eenzelmoossnam musse kucken, mee als Gesamtpak, deen als Resultat erauskomm ass bei de Verhandlungen, déi an der Tripartite waren. An duerfir kënnen mir ganz wuel mat deem Projet hei liewen.

Ech soen Iech villmools Merci.

Une voix | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools, Här Cruchten. An de Mikro ass elo fräi fir déi honorabel Madamm Josée Lorsché. Madamm Lorsché, Dir hutt d'Wuert.

Mme Josée Lorsché (déi gréng) | Villmools merci, Här President. Ech weie meng Wierder gutt of, Här Roth, keng Suerg! Ech wäert elo soen, wat déi gréng Fraktioun zu dëse Moossname wëllt soen, am Numm natierlech vun eis néng. An ech schwätzen och als Deputéiert an net als Minister, dat ass emol kloer.

Ech mengen, d'Tripartite ass aberuff ginn ...

(Interruptions)

D'Tripartite ass ageruff ginn, fir e Konsens ze fannen. Eng Tripartite besteet doran, dass sämtlech Verhandlungspartner openeen zouginn. An dat hunn och mir als Gréng gemaach, soss hätte mer keen Accord kritt. An eis geet et drëm, fir d'éischt emol ze betounen, dass en Accord zustane koum an dass jiddweree Waasser a säi Wäi geschott huet. An ech mengen, wann Dir an enger Tripartite géift sëtzen, da géift Dir dat och maachen, oder Dir wäert kee gudden Verhandlungspartner.

(Brouhaha)

Ech mengen, wou mer eis awer eens sinn, dat ass, dass d'Energiepräisser enorm explodéiert sinn an der Lescht, dat ass de ganze Muere scho betount ginn, an dass domat verbonnen och aner Präisser an d'Luucht gaange sinn, notament d'Präisser vun den Iesswueren, ganz ville Gidder a Wuere, an awer och d'Präisser vu Servicer, déi wierklech net nëmme Privatstéit betreffen, mee och zum Deel d'Entreprises.

An ech wëll och betounen, dass de Marc Spautz de Mueren eng gutt Analys gemaach huet. Ech hat gutt nogelauschert, Dir hutt ganz geziilt erkläert, a wéi enge Secteure wéi eng Präisser eropgaange sinn. An dat war schonn interessant. Gesitt Der, ech kann och d'Oppositioun heiansdo luewen, mee nach laang net ëmmer!

Wéi et da mat der Präisentwécklung weidergeet, dat kënnen mer natierlech net wëssen, an dat weess kee Mënsch. Mir hu keng Glaskugel. Och dat ass an der Debatte de Mueren ënnerstrach ginn. Dir kennt d'Facteuren, un deenen déi ganz Entwécklung hänkt. Do ginn ech elo net laang drop an, well se net zu dësem Projet de loi elo esou speziell gehéieren.

Wat awer sécher ass, dat ass eebe grad, dass d'Biergerinnen an d'Bierger aus de vulnerabelste Schichten

am meeschte vun där Entwécklung betraff sinn, an awer och eng ganz Rei Betriber. Wat awer dann d'Privatstéit ubelaangt, esou ass et natierlech d'Hëtze vun de Wunnengen, wat déi gréisst finanziell Belaaschtung mat sech bréngt eebe grad am Privatberäich.

Ech wëll och an deem Kontext betounen, datt d'Regierung scho reagiert huet. Net elo mat dëser Moosssnam eleng, mee si huet reagiert, andeems se d'Hausse vun de Präisser bei Gas a Stroum schonn ofgebremst huet an och eng Energieprimm agefouert huet vu bis zu 400 Euro, jee no Revenu, pro Stot.

A mat dësem Projet de loi, deen, wéi gesot, an dee ganze Kontext vun der Tripartite gehéiert an net erauszerrappen ass, schafe mer an eisen Aen de Pendant zu dësen Hëllef an beim Masutt, andeems mer eeben, wéi de Gilles Baum et och gutt erkläert huet, 7,5 Cent de Liter eroffueren; also net 75 Cent, wéi de Staatsrot gemengt hat. Domat ënnerstëtzt mer d'Stéit am Hëllef notament op den nächste Winter, wou méi gehëtzt muss ginn. An dofir ass et och sënnavoll, dës Moosssnam bis zum Enn vum Joer lafen ze loossen, wann et kal gëtt.

Gläichzäitig spieren och d'Betriber d'Präishaussen, virun allem déi kleng a mëttelgrouss Betriber, wou ee muss wëssen, datt dat awer déi grouss Majoritéit vun eise Wirtschaftssektoren duerstellt. An och d'Landwirtschaft ass am breede Sënn vun den Haussë betraff. Ech schwätze vun der Agrikultur, déi mer jo net wëlle mëssen, ech schwätze vum Gaardebau, deen eis wichteg ass, an natierlech och vun der Forstwirtschaft, wou mat Maschinnen geschafft gëtt.

Fir ze verhënnern, datt dës Secteuren an d'Kris gereden oder eebe grad déi Präisdeierecht un d'Konsumentinnen a Konsumente weidertransferéieren an d'Inflation op déi Manéier weider beschleunegen, hunn d'Verhandlungspartner an der Tripartite eebe grad decidéiert, op d'Pétrolsprodukten, déi gebraucht gi fir déi industriell, landwirtschaftlech a kommerziell Zwecker, eng Präisreduktion vun deene 7,5 Cent maachen. Dës Moosssnam ass zäitlech begrenzt a si ass deemno net fir d'Éiwegkeet. Dat ass eis ganz wichteg.

Dir Dammen an Dir Hären, als Gréng si mer eis och bewusst, datt d'Präisreduktion, déi hei zustane komm ass, e Kompromiss genereller Natur ass, dat heescht, si ass net cibléiert a si hëllef net just deenen, déi d'Hëllef ganz besonnesch brauchen. Si hëllef och deenen, déi net onbedéngt drop ugewise sinn. An duerfir ass et fir eis evident, Här President, datt dës Moosssnam am Fall, wou d'Situatioun sech net berouegt a wou sech an den nächste Méint, nom Juli, weider Hëllef opdrängen, da méi cibléiert muss ginn.

Eng méiglech Pist gesi mer beispillsweis an engem weidere Steierkredit, zousätzlech zu deem, dee mer schonn diskutéiere momentan an der Tripartite-Kommission. E weidere Steierkredit wier jiddefalls eng Moosssnam, fir dem Phenomeen vun der Energieaarmut entgéintzewirken, andeems besonnesch déi Stéit ënnerstëtzt ginn, déi d'Hëllef am meeschte brauchen an déi duerch e Steierkredit souzosen iwwerkompenséiert ginn, wéi och de Statec dat schonn ausgerechent huet. En Energiebong fir Niddregverdenger ass eng weider Pist, déi mir weiderhi wëlle matdenken.

Parallèl dozou ass et an eisen Aen awer onëmgänglech, d'Transition a Richtung klimaneutral Wirtschaft ze beschleunegen. An et ass dat, wat een net oft genuch ka widerhuelen. An dowéinst begrësse mir als Gréng – an da sinn ech erëm beim Gesamtkontext – d'Investitiounshëllef, déi an d'Dekarboniséierung an an d'Elektrifizierung vun den Entrepreneuren a vun der Produktion fléissen. Fir eis ass dat definitiv dee richteg Wee an den eenzege Wee, fir der Ofhängegkeet vun de fossillen Energien en Enn ze setzen an

d'Betriber méi widerstandsfäeg géintwuer de Präisschwankungen a géintwuer de Versuerungsunsicherheiten ze maachen.

Här President, nieft zäitlech limitéierte Moosssnamen, déi bekanntlech am Tripartite-Accord dann och decidéiert goufen an zu deenen dës Projet de loi gehéiert, stellen d'Energietransition an d'Ennerstëtzung vun deene Vulnerabelste jiddefalls den Haaptneue fir d'Zukunft duer. An dat ass dat, wat ech haut, ech weess net, fir d'fenneft Kéier op dëser Plaz gesot hunn.

Merci fir d'Nolauschteren, an natierlech gi mer och den Accord zu dësem Projet de loi.

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools, Madamm Lorsché. An da wier et um honorabelen Här Fernand Kartheiser.

M. Fernand Kartheiser (ADR) | Jo, villmools merci, Här President. Ech wëll och fir d'éischt dem Här Baum Merci soe fir säi Rapport. Ech ka mech ganz kuerz faassen, well et geet jo hei ëm eppes, wat mer u sech alleguer deelen. D'Situatioun fir d'Privatstéit, den Transportsektor, d'Bauern a vill aner Betriber, déi energieintensiv schaffen, ass ganz ugespaant. An dofir ass dat hei eng richteg Moosssnam, déi mer och, mengen ech, alleguer matdroen, oder vläicht bal alleguer. Op jidde Fall dréit d'ADR dat selbstverständlech mat.

Et geet eis net wäit genuch! Dat muss ech awer och ganz kloer soen. Mir hätten eis och ganz gutt kënne virstellen, elo mol op den europäesche Minimumerofzegoe vun deene Steiererlichtungen, déi mer hätte kënne envisagéieren. Mir hätten dat och elo net zäitlech begrenzt, mee gekuckt, wéi laang dat wierklech néideg ass, fir esou Moosssnamen ze huelen.

An ech muss dat och ëmmer erëm soen: Mir als ADR géifen d'Kuelendioxidsteier ofschafen! Well wat net gesot gëtt hei, dat ass, datt jo schonn déi nächst Steiererhéijung nees geplangt ass. Ech mengen, dës Regierung geet hin a seet: „Mir maachen elo Accommodementer“, an esou weider, „mir setzen elo d'Käschten erof.“ Op där anerer Säit wësse mer, datt den 1. Januar d'nächst Joer, also 2023, dann erëm eng Steiererhéijung kënnt bei der Kuelendioxidsteier.

A mir soe ganz kloer, datt mir de Leit d'Liewen net méi schwéier wëlle maachen. Mir wëllen déi Steiererhéijung net. Mir wëllen iwwerhaupt keng Kuelendioxidsteier! Mee de Staat misst onbedéngt higoen an op déi Steiererhéijung fir den 1. Januar, op d'mannst fir den 1. Januar d'nächst Joer, verzichten, well d'Situatioun gëtt datt do einfach net hier!

Da wëll ech zwou, dräi politesch Bemerkungen maachen. Déi éischt ass iwwert dem Här Bausch seng Kommentaren. Ech hat dat schonn de Moie gesot, wéi mer hei iwwert d'Sanktiounen geschwat hunn: Dat geet net! Well ech mengen, et si vill Leit, déi wierklech vu wäit hierkommen aus dem ländleche Raum, Frontalieren, Leit, déi net vill hunn, op jidde Fall manner wéi mir! Déi sinn einfach frou, wa se musse manner bezuelen, an déi 7,5 Cent, dat ass alt dat. An ech mengen net, datt een einfach soll higoen an dat erofsetzen als „sënnlos“ oder soss Gott weess wat. Dat ass schonn eng Arroganz, déi mir net akzeptéieren.

Dat Zweet, an dat muss een och am allgemengen Energiekontext gesinn, dat ass d'Explosioun bei de Präisser; ech mengen, d'Madamm Lorsché huet och elo doriwwer geschwat. Wa mir Sanktiounen aféieren, a mir hunn dat jo elo gesinn am Fall Bulgarien a Polen, dann explodéiert direkt de Gaspräis. Direkt! An dat muss een einfach gesinn. Ech wëll deene Gréngen dat och nach eng Kéier soen. Mir hate jo hei mam Här Turmes schonn e puermol iwwer alternativ Energie geschwat an et ass nach kee Joer hier – do ware mer

nach déi aner Säit am Cercel –, dunn huet den Här Turmes gesot: „Jo, dee Backup, dee mer brauche fir déi alternativ Energien, dat ass de Gas.“

Dat war de Backup. Mir brauche jo e Backup, well déi alternativ Energien, déi si jo net bestänneg disponibel. A mir brauchen e Backup! Hie wëllt keng Atomenergie, also muss e fossill Energie huelen, an de Backup war de Gas. Jo, de Gas, deen ass am Abléck extreem deier an e soll eventuell och nach sanktionéiert ginn an esou weider. An da gëtt et kee Backup méi, well déi gréng wëlle weeder fossill nach Atomenergie. Mee mat där alternativer Energie aleng geet dat natierlech iwwerhaupt net.

An dat ass och dat, wat der CSV nach eng Kéier muss gesot ginn: Wann do Sanktiounen ageféiert ginn, dann huet dat enorm ekonomesch a sozial Konsequenzen op eist Land. Ech mengen, dat hei sinn och alles Moosssnamen, déi kaschten. D'CSV envisagéiert hei an do nach e Plus, mee si kënne domadder liewen, si kënne domadder d'accord sinn. Mee wann ee wéi Dir hei en totalen direkten Embargo op Gas, op Pétrol, op alles fuerdert, jo, wou géif dat eis hiféiere budgetär? Wou géif dat d'Stéit hei am Land hiféieren a wivill Kompensatione misste mer deen Abléck bezuelen? Et ass einfach, esou Saachen ze fuerderen, mee et ass verantwortungslos, se ze fuerderen, ouni de Leit an dem Staat ze soen, wat dat eis géif kaschten a wou eis dat ekonomesch géif hiféieren. An dofir muss ee Politik mat Verantwortung bedreiwen. D'CSV huet déi haut net erkenne gelooss.

Ech soen Iech Merci.

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools, Här Kartheiser. Da wier et un der honorabelen Madamm Myriam Cecchetti.

Mme Myriam Cecchetti (déi Lénk) | Här President, mir hunn et hei mam éischte Gesetzesprojet ze dinn, deen aus dem Tripartite-Accord vun Enn Mäerz ervirgeet. Nodeems de Premierminister op der Tëlee erzielt huet, datt Leit mat héije Revenue keen Index an och keng steierlech Kompensatione fir Kafkraaftverloscht opgrond vun enger Indexmanipulation bräichten, stëmme mir elo haut e Subventionnement vun Masuttspräis fir ënner anerem genee déi selwecht Leit, zwou Wochen nodeems d'Regierung fir déi selwecht Leit schonn eng Subventionéierung vu Bensinn an Diesel beschloss huet.

Nieft am Fong der Feststellung, datt den Accord eng Indexmanipulation ass an déi beschlosse Kompensatione gréisstendeels vun de Stéit selwer finanziéiert ginn, hu mer et mat enger Regierung ze dinn, déi sech an hirem eegenen Discours ganz liicht verfäkt.

Dat gesi mer och an de leschten Deeg, wou mer all Dag mat neie Rekordmeldungen erwächen aus der Lëtzebuerger Economie: Rekordgewënner vu Betriber, zolidd Dividenden un d'Aktionären, Chômage op Rekorddéift, Secteuren, déi fäerten, keng Leit méi ze fannen, well d'Léin ënner anerem par rapport zu Däitschland net méi attraktiv genuch wieren – Klammer op: an d'Aarbechtszäite komme jo och derbäi, wéi mer virdrun héieren hunn, Klammer zou –, an do kënne mir just soen: De Betriber geet et manifestement immens schlecht zu Lëtzebuerg!

90 % vum beschlossene Pak an der Tripartite sinn direkt an indirekt Aidé fir Betriber, déi aus dem Staatsbudget finanziéiert ginn, deen, wéi mer wëssen, zum groussen Deel vu Steiere vun de Stéit gespeist gëtt. Och déi heite Measure ass zum Deel eng Hëllef fir d'Betriber.

Fir vill Stéit, déi mat Masutt hëtzen a finanziell net esou gutt dostinn, ass dës Measure eng kleng Hëllef, mee awer eng mat e puer Hoken. Éischstens ass se fir

manner gutt situéiert Stéit net grouss genuch, während se fir räich Stéit net wierklech an d'Gewicht fällt. Zweetens fluktuéiert de Präis weiderhin a kann déi 7,5 Cent séier resorbéieren. Fir dat ze illustréieren: Den 13. Abrëll louch de Präis vum Liter Masutt bei 1,13 Euro, haut läit e bei 1,25 Euro. Mat der Remise vu 7,5 Cent um Liter wier et fir e Stot also méi interessant gewiescht, den Tank virun zwou Wochen opzefüllen. De Stot muss also quasi mat an d'Spekulationen eraklammen an hoffen, datt de Präis erëm fale wäert. Drëtzens kann e Stot gestrooft ginn, nämlech deen, deen Enn Mäerz huet misse fir 1,31 Euro de Liter opfellen an awer elo guer net an de Genoss vun deene 7,5 Cent kënn.

D'Grenze vun dëser Measure sinn also ganz kloer opgewisen. All fënnefte Stot zu Lëtzebuerg hëtz mat Masutt. Eng Win-win-Situatioun wier et jo, wann dëse Stéit, besonnesch deene Stéit mat manner Akommes, géif gehollef ginn, fir d'Heizungen ze ersetzen. Da bräichte mir eis hei guer net iwwert déi 7,5 Cent ze ënnerhalen. Déi betraffe Stéit wieren esou manner vulnerabel géigeniwwer Präisschwankunge vu fossillen Energien a kéinte Sue spueren, a Lëtzebuerg kéint säin Zäregasausstouss méiglechst séier erofdrécken. D'Mesuren, déi aktuell en place sinn an och elo erëm adaptéiert goufen, ginn dësen Erausforderungen awer leider net gerecht.

Guer keng finanziell Belaaschtung besteet dobäi fir d'Ubidder vu Masutt. Si kréien Avancé bezuelt vum Staat an duerno gëtt dann och op den Cent genee alles ofgerechent. Dës Ubidder vu Pétrolsprodukter si wuelverstanen de Groupement pétrolier, also Shell, Total, Lukoil, deen, mengen ech, russesch ass, Aral et j'en passe, Betriber, déi manifestement op keen Euro verzichte kënnen.

Et ass schonn erstaunlech, wéi exakt d'Regierung hei ass, fir eng komplett Entschiedegung fir dës Betriber ze garantéieren, déi zu de gréisste Profiteure vun der aktueller Situatioun gehéieren, a wéi liichtfankeg an onseriö se dann awer mat engem Indexmechanismus ëmgeet, deen d'Salariéen an d'Rentner/inne fir d'Ofwärtung vun hire Paien a Rente soll entschiedegen.

Mir stëmmen dat heiten zwar mat, well jo awer d'Geréngverderger trotzdeem eppes kréien. Merci fir d'No-lauschteren.

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Madamm Cecchetti. An da wier et um honorabelen Här Sven Clement.

M. Sven Clement (Piraten) | Här President, léif Kolleeginnen a Kolleegen, dës Woch, ech komme mer es net zou, dës Woch ass wierklech verréckt: Ech ginn haut fir d'zweet dem Vizepremier François Bausch Recht. Nodeems ech em gëschter hei an der Chamber scho Recht hu misse ginn, ginn ech em och dës Kéier nach eng Kéier Recht, wéi e gesot huet, datt dës Measure vu 7,5 Cent sënnslos wier. Eng Sënnslosegkeet vun am Ganze 75 Milliounen Euro, dovun eleng 12 duerch dës Gesetzesprojet, 12 Milliounen Euro, déi een hätt kënnen an e sozial gerechte Klimabonus stiechen, 12 Milliounen, mat deenen een hätt kënnen deene Leit hëllefen, déi wierklech Hëllef brauchen, 12 Milliounen, déi een och hätt kënnen a Solaranlagen, a Repowering oder an energeetesche Sanéierung stiechen, oder 12 Milliounen, déi de Lëtzebuurger Staat hätt kënnen notzen, fir selwer méi klimaneutral ze ginn.

An eisen Ae muss virun allem bei de Solaranlagen eng déck Schëpp – ech sot et de Moie schonn, quasi e puer Schubkaren – bäigeluecht ginn. Laut PNEC misste mer bis 2025 all effentlecht Gebai, wou et méigleech ass, mat Pannoen ausstatteten. Mir sinn am Moment bei 4 %. Fir déi vun der Regierung viséiert 9 Megawatt bis 2025 misste mer bei normale Marchéspräisser – a mir ginn dervun aus, datt d'Regierung dat jo mat e bëssen Économie d'échelle kéint méi bëllege kafen – ongeféier

13,5 Milliounen Euro ausginn. Dës 12 Milliounen Euro, déi Dir haut stëmmt, léif Kolleeginnen a Kolleegen, géifen also duergoen, fir deen ambitiöse Projet ze finanzéieren!

Mir Piraten sinn duerfir der Meenung, datt hei nach vill Geld muss an de Grapp geholl ginn, fir séier weider Projeten ze finanzéieren a virun allem ze realiséieren. Mee dat mécht d'Majoritéit net. Hei gëtt aus Koalitionsräson eng Decisioun geholl, déi souguer engem Drëtzel vun der Koalitioun sënnslos erschéngt. An e fréiere Minister vun deem zweeten Drëtzel aus der Majoritéit géif esouguer soen, heimadder géife just déi breet Schëllere mat Porschen, Ferrarien oder souguer Privatjetten ënnerstëtzt ginn.

Mir Piraten denken, datt an Zäiten, wou en IPCC seet, datt mer nach just dräi Joer hätten, fir d'Rudder erëmzerappen, all Euro fir d'Klima zielt. An all Euro, dee mat der Géisskan ausgeschott gëtt, ass een Euro, dee mer domadder net eemol, mee zweemol verléieren! De Klimawandel kennt keng Kompromësser a virun allem keng politesch Koalitionsräson.

Här President, mir Piraten wäerten dës Projet, Dir wäert Iech do elo net wonneren, net matstëmmen. Mir sinn der Meenung, datt dës geschätzte Milliounen un Euro hei an dësem Projet verluer sinn an anescht respektiv op anere Plaze vill méi effikass hätte kënnen agesat ginn. Soyons fous: als Klimabonus, als Klimaschutz fir d'Betriber, mee net, andeem mer mat der Géisskan iwwert d'Land fueren!

Dës ass eng Plooschter fir energieintensiv Betriber, déi eist Klima, eis sozial schwach Menagen an eis alleguerten am Ree stoe léisst an awer duerfir d'Pétrolsindustrie subventionéiert. Mee dat ass jo dann an der Linn mat der Motioun, déi virdru vun der Majoritéit net gestëmmt gouf.

Ech soen Iech Merci.

M. Marc Goergen (Piraten) | Ganz gutt!

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools, Här Clement.

D'Regierung huet d'Wuert, d'Madamm Finanzministeresch Yuriko Backes. Madamm Backes, Dir hutt d'Wuert.

Prise de position du Gouvernement

Mme Yuriko Backes, Ministre des Finances | Merci, Här President. Dir Dammen an Dir Hären Deputéiert, fir d'éischt e ganz grouse Merci un den Här Rapporteur Gilles Baum fir säin exzellente Rapport.

Ech kann a wëll mech elo de Mëtteg hei éischter ganz kuerz halen. Dir wësst, dës Projet de loi ass e wichtegt Element vum Accord, dee mer an der Tripartite fonnt hunn. Dir wësst och, dass et sech hei ëm temporaire Mesuren handelt, fir séier eppes géint déi héich Energiepräisser ze maachen. Dës Remise vu 7,5 Cent um Liter kënn souwuel de Bierger wéi de Betriber zegutt. Ech freeë mech, dass och d'Chambres professionnelles esou séier konnten hire positiven Avis ofgi souwéi och de Staatsrot.

Ech wëll Iech hei alleguerter Merci soe fir déi extreem séier a wierklech gutt Zesummenaarbecht. An ech soen der Chamber Merci fir déi ganz breet Zoustëmmung fir dës Projet, dee fir eis ganz wichteg ass. Villmools merci.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools, Madamm Backes. D'Diskussioun ass domat ofgeschloss.

Mir kommen elo zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 7988. Den Text steet am Document parlementaire 7988⁴.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 7988 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmmen fänkt un. Da maache mer elo de Vote par procuration. De Vott ass ofgeschloss.

An de Projet de loi 7988 ass mat 58 Jo-Stëmme géint 2 Nee-Stëmmen ugehall.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles (par Mme Nancy Arendt épouse Kemp), Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mme Martine Hansen, MM. Max Hengel, Aly Kaes, Marc Lies, Georges Mischo, Mme Octavie Modert (par M. Laurent Mosar), M. Laurent Mosar, Mme Viviane Reding, MM. Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler (par M. Jean-Paul Schaaf) et Michel Wolter ;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusti Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff, Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Closener (par M. Dan Kersch), MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Mme Cécile Hemmen, M. Dan Kersch, Mme Lydia Mutsch et M. Carlo Weber ;

Mme Semiray Ahmedova (par Mme Josée Lorsché), M. François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary (par M. Marc Hansen), M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché, M. Charles Margue et Mme Jessie Thill ;

MM. Jeff Engelen (par M. Fred Keup), Fernand Kartheiser, Fred Keup et Roy Reding (par M. Fernand Kartheiser) ;

Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis.

Ont voté non : MM. Sven Clement et Marc Goergen.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Et ass also esou decidéiert.

8. Dépôt d'une motion par Mme Martine Hansen

Da géif ech der Madamm Martine Hansen d'Wuert gi fir den Depot vun enger Motioun.

Exposé

Mme Martine Hansen (CSV), auteure | Merci, Här President. Mir hunn elo de Mëtteg relativ vill iwwer Bähëllef an Kader vun der Energiekris geschwat. A verschidde Leit, déi awer vergiess gi sinn, dat si leider eis Léierjongen an eis Léiermeedercher. An der Berufsausbildung – an d'Berufsausbildung ass fir eis extreem wichteg, well si ass wichteg fir eist Handwierk a fir eist Land – sinn awer ganz vill Léiermeedercher a -jongen, déi op den Auto ugewise sinn.

Ech hat Iech eng Kéier e Beispill hei gesot vun engem Jong, deen zu Elwen wunnt, deen awer, well mer net vill frankofon Ausbildungen hunn, muss op Belval fueren an deen dann erëm op Wolz fiert a säi Betrib. Dee Jong kritt eng kleng Indemnité d'apprentissage. Dat geet u sech net duer, fir de Bensinn ze bezuelen. Hie soll awer och nach motivéiert sinn, fir seng Ausbildung ze maachen. Ech mengen, d'Studente kréien eng Bähëllef, dat ass och ze begreissen. Mir fannen awer och, datt hei déi néideg legislativ a reglementaresch Schrëtt missten ënnerholl ginn, fir datt och d'Léierjongen an d'Léiermeedercher, déi am Régime concomitant an der Schoul sinn, hei kënnen eng Ënnerstëtzung kréien.